

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

STUDIA PHILOLOGICA

ЗБІРНИК
СТУДЕНТСЬКИХ НАУКОВИХ ПРАЦЬ

ДО 25-РІЧЧЯ
ФАКУЛЬТЕТУ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ РДГУ

ВИПУСК 1

РІВНЕ 2017

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

STUDIA PHILOLOGICA

ЗБІРНИК
СТУДЕНТСЬКИХ НАУКОВИХ ПРАЦЬ

ДО 25-РІЧЧЯ
ФАКУЛЬТЕТУ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ РДГУ

ВИПУСК 1

РІВНЕ 2017

УДК 81+82:811.11+811.13

ББК 81+83

S 90

Studia Philologica : зб. студент. наук. праць / редколегія:
S 90 О.В. Деменчук, О.В. Константінова, О.І. Павлова [та ін.]. – Рівне : РДГУ, 2017. – Вип. 1. – 256 с. – (Укр., англ. та нім. мовами).

Studia Philologica : The Collection of Students' Scientific Works / EB: O.V. Demenchuk, O.V. Konstantinova, O.I. Pavlova et al. – Rivne : RSUH, 2017. – Issue 1. – 256 p. – (In Ukrainian, English and German).

У збірнику студентських наукових праць «Studia Philologica» розглянуто низку питань, що стосуються актуальних проблем сучасної філології: зіставного мовознавства, лінгвістики тексту, термінознавства, літературознавства, перекладознавства.

The Collection of Students' Scientific Works «Studia Philologica» focuses on the topical issues of modern philological studies: Contrastive Linguistics, Text Linguistics, Terminology, Literature, and Translation.

Редакційна колегія:

Головний редактор – **Деменчук О.В.**, д-р філол. наук, професор.

Відповідальний редактор – **Константінова О.В.**, канд. філол. наук, доцент.

Члени редакційної колегії:

Павлова О.І., канд. філол. наук, професор; **Аладько Д.О.**, канд. філол. наук, доцент **Калініченко М.М.**, канд. філол. наук, доцент; **Михайлова Є.В.**, канд. філол. наук, доцент; **Орел І.І.**, канд. філол. наук, доцент; **Павловська Л.О.**, канд. філол. наук, доцент; **Тарасюк Н.Ю.**, канд. філол. наук, доцент.

Рекомендовано до друку вченою радою
Рівненського державного гуманітарного університету
(*протокол № 6 від 25.05.2017 р.*)

© Автори публікацій, 2017

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2017

ЗМІСТ

ЗІСТАВНЕ МОВОЗНАВСТВО

Васильків Л.С. СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ УСТАЛЕНИХ ПОРІВНЯНЬ (на матеріалі англійської, німецької та української мов)	6
Грамчук Д.В. ТРАНСФОРМАЦІЯ ХРОНОНІМІВ ЯК ОСОБЛИВОГО ПІДВИДУ ВЛАСНИХ НАЗВ	12
Гребенюк Ю.К. ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТОСФЕРИ <i>ЩАСТЯ</i> – <i>НЕЩАСТЯ</i> (на матеріалі англійських та українських фразеологізмів)	16
Деменчук Д.О. КОНЦЕПТ ЧИСЛА <i>ОДИН</i> У МОВНІЙ КАРТИНІ СВІТУ (на матеріалі фразеологічних одиниць української, англійської та французької мов)	23
Красуцький О.О., Фоміна Г.В. DIACHRONISCHE ASPEKTE DER SLAWISCHEN ENTLEHNUNGEN IN DER DEUTSCHEN SPRACHE	28
Мельник О.В., Фоміна Г.В. ДІАХРОНІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ГЕРМАНСЬКИХ МОВ	33
Мігіріна А.П. КОМПАРАТИВНИЙ АНАЛІЗ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПРЕДИКАТИВУ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ ГРАМАТИКАХ	38
Оржеховська С.Т. ЛЮДИНА У МЕТАФОРІЧНІЙ КАРТИНІ СВІТУ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ	45
Романюк Д.Ю. ОЙКОНИМИ У ТУРИСТИЧНИХ ТЕКСТАХ (на матеріалі англійської та української мов)	50
Собіпан Є.О. ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ <i>БІЛЬ</i> В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	54
Соловей О.Д. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ВЖИВАННЯ УКРАЇНІЗМІВ У СУЧАСНІЙ БРИТАНСЬКІЙ ТА КАНАДСЬКІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	58
Цуп О.В. СТРУКТУРА ТА СЕМАНТИКА ПОСЕСИВНИХ КОМПОЗИТИВ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	63
Юношева Т.М. ГЕНДЕРНІ СТЕРЕОТИПИ В АНГЛІЙСЬКІЙ ФРАЗЕОЛОГІЇ	67

ЛІНГВІСТИКА ТЕКСТУ

Гладка О.М. МОВЛЕННЄВІ ЖАНРИ У ХУДОЖНІЙ КОМУНІКАЦІЇ (на матеріалі творів Джорджа Мартіна)	73
Давидович Х.В. СЕМАНТИЧНИЙ АНАЛІЗ ЕМОЦІЙНОГО КОНЦЕПТУ <i>СТРАХ</i> (на матеріалі роману Стівена Кінга «Сяйво»)	78
Мучак І.М. ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ ВТОРИННОЇ ПРЕДИКАЦІЇ У ПРОСТОМУ РЕЧЕННІ	86
Неліпович Г.О. МОВНЕ ВИРАЖЕННЯ ПОНЯТТЯ «ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ЛЮДИНИ» У ПАРЕМІЯХ СУЧАСНОЇ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ	91

Осіпенко Т.В., Куліш В.С. ФУНКЦІОНАЛЬНА СКЛАДОВА МАРКЕРІВ <i>ТИШІ</i> / <i>МОВЧАННЯ</i> В АНГЛОМОВНІЙ ПОЕЗІЇ	96
Осіпчук Ю.С., Davidse К. INTERROGATIVE CLEFTS	101
Павельчук Н.О. ІСТОРИЧНИЙ ЕКСКУРС В ЕВОЛЮЦІЮ РЕКЛАМНОГО ТЕКСТУ	107
Попенко С.В., Мосієнко О.В. БЕЗАРКТИКЛЕВІ ПРИЙМЕННИКОВІ ЗВОРОТИ В АНГЛОМОВНОМУ МЕДІА ДИСКУРСІ	113
Таран Л.О., Кобякова І.К. ЛІНГВАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИРАЖЕННЯ ТЕРМІНУ «ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ»	118
Шутюк К.В. ЖАНРОВА СПЕЦИФІКА КІНОСЦЕНАРІЇВ	124
Яковчук А.Я. ЛОГІКО-СЕМІОТИЧНІ ПРОТИСТАВЛЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ НА ПОЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ <i>ДРУЖБА</i> <i>/ ВОРОЖНЕЧА</i> В УКРАЇНСЬКІЙ ТА АНГЛІЙСЬКІЙ МОВАХ	129

ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО

Денисенко О.О., Александрова Г.О. ХУДОЖНІ ОСОБЛИВОСТІ РОМАНУ МАЙКЛА КАННІНГЕМА «ГОДИНИ»	135
---	-----

ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО

Бондарева О.М., Куліш В.С. ЗАСТОСУВАННЯ КОМПАРАТИВІСТСЬКИХ МЕТОДИК ПРИ АНАЛІЗІ АНГЛОМОВНИХ ТА УКРАЇНОМОВНИХ МАРКЕРІВ <i>ТИШІ</i>	140
Буличова М.М. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ГРАМАТИЧНОЇ КАТЕГОРІЇ РОДУ В ІМЕННИКАХ НА ПОЗНАЧЕННЯ ПРОФЕСІЇ АБО ПОСАДИ	143
Волдинер О.Ю. ПСИХОЛІНГВІСТИЧНА ПРИРОДА ЛЕКСИЧНОЇ ІНТЕРФЕРЕНЦІЇ	149
Желевська І.О. РОЛЬ НАЦІОНАЛЬНО-МАРКОВАНИХ ОДИНИЦЬ У МІЖКУЛЬТУРНІЙ КОМУНІКАЦІЇ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХ ПЕРЕКЛАДУ	154
Коробка П.В., Недайнова І.В. СПОСОБИ ПЕРЕКЛАДУ НЕОЛОГІЗМІВ У КОМП'ЮТЕРНОМУ ДИСКУРСІ	158
Король А.П., Дорда В.О. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ ГУМОРИСТИЧНИХ ІНТЕНЦІЙ ТА РЕАЛІЙ В АНГЛОМОВНИХ МЕДІА	164
Кочергіна О.М., Сухова А.В. СПЕЦИФІКА ПЕРЕКЛАДУ МЕДИЧНИХ ТЕКСТІВ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ УКРАЇНСЬКОЮ	169
Кравчук А.Г. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ВЛАСНИХ НАЗВ УКРАЇНСЬКОЮ В РОМАНІ ДЖ. РОУЛІНГ «ГАРРІ ПОТТЕР І ФІЛОСОФСЬКІЙ КАМІНЬ»	173
Ляшкова І.І., Голікова О.М. МЕТАФОРА В НАУКОВО-ТЕХНІЧНІЙ ЛІТЕРАТУРІ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ ТА ПРОБЛЕМА ЕКВІВАЛЕНТНОСТІ ПЕРЕКЛАДУ НА УКРАЇНСЬКУ	178

Магдич В.М., Тікан Я.Г. ПОЛІТИЧНА МЕТАФОРА ТА СПЕЦИФІКА ЇЇ ПЕРЕКЛАДУ У СУЧАСНИХ МЕДІАТЕКСТАХ	182
Хвостик Ю.С., Попова О.В. PECULIARITIES OF RENDERING SELF- REPRESENTATION STRATEGY OF POLITICIANS WITHIN A CONTEXT OF POLITICAL SPEECHES (a case study of the English media discourse)	186
Шимчук А.В., Демиденко О.П. «СТЕРТІ» МЕТАФОРИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХ ПЕРЕКЛАДУ В ПІДМОВІ ОФТАЛЬМОЛОГІЇ	191
Шмат О.О., Прокопенко А.В. СТАТУС НЕОЛОГІЗМІВ АНГЛІЙСЬКОГО ПОХОДЖЕННЯ В СУЧАСНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ: ПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ АСПЕКТ	197

ТЕРМІНОЗНАВСТВО

Казакова А.Ю., Федоренко С.В. КОНЦЕПТОСФЕРА АНГЛОМОВНОЇ ОСВІТНЬОЇ ТЕРМІНОЛЕКСИКИ	203
Капігула Ю.А. СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СЛЕНГУ В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	209
Кузьменко Ю.В., Коломієць С.С. ВНУТРІШНЬОГАЛУЗЕВІ ТА МІЖГАЛУЗЕВІ ПОЛІСЕМАНТИ У ФАХОВИХ МОВАХ ЕНЕРГЕТИКИ, МАРКЕТИНГУ ТА ЕКОЛОГІЇ	213
Погуляєва М.С. АНГЛІЙСЬКА СПОРТИВНА ТЕРМІНОЛОГІЯ: АСПЕКТИ СТРУКТУРИ ТА ЕТИМОЛОГІЇ	218
Федорчук Т.І. АНГЛІЙСЬКА ТЕРМІНОГРУПА «БАЛЬНИЙ ТАНЕЦЬ»: ЕТИМОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ	223
Шевченко О.В., Коломієць С.С. КОМП'ЮТЕРНИЙ ЖАРГОН У СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ: КЛАСИФІКАЦІЯ ТА СПОСОБИ УТВОРЕННЯ	229

З ІСТОРІЇ ФІЛОЛОГІЧНОЇ НАУКИ

ЗА МАТЕРІАЛАМИ МІЖВУЗІВСЬКОГО НАУКОВО-ПРАКТИЧНОГО СЕМІНАРУ «ФІЛОСОФІЯ МОВИ О.О. ПОТЕБНІ»

Манюта А.Ю. ЖИТТЄВИЙ ШЛЯХ О.О. ПОТЕБНІ	234
Романюк В.В. ПОЕЗІЯ І ПРОЗА У ПРАЦЯХ О.О. ПОТЕБНІ	237
Феськова І.В. ТЕОРІЯ НАЦІОНАЛЬНОСТІ О.О. ПОТЕБНІ	245

Є. О. Собіпан

Рівненський державний гуманітарний університет

ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ *БІЛЬ* В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ

У статті розглядаються засоби втілення концепту БІЛЬ в англійській та українській мовах. Визначаються різні погляди та підходи до поняття «концепт» у сучасному мовознавстві. З'ясовано, що так, як реакції на біль, зафіксовані в різних етнічних спільнотах, різняться, то складність болю кодується в кожній мові по-різному. Досліджено втілення концепту БІЛЬ в лексичних одиницях англійської та української мови.

Ключові слова: мовознавство, концепт, вербалізація, біль.

The article focuses on the embodiment of the concept of PAIN in the English and Ukrainian languages. Different views and approaches to the notion of «concept» in modern linguistics are regarded. It has been ascertained that as the reaction of pain recorded in different ethnic communities varies, the complexity of pain in every language is encoded differently. The embodiment of the concept of PAIN in lexical units of English and Ukrainian is studied.

Key words: linguistics, concept, verbalization, pain.

На сучасному етапі розвитку мовознавчої науки когнітивна лінгвістика є одним з найперспективніших напрямів дослідження. Її ключовими поняттями є інформація та її обробка людським розумом, структури знань та їхня репрезентація у свідомості особистості і мовних формах вираження. У сьогоденній когнітивній лінгвістиці центральною є категорія концепту як головного поняття в описі мовної картини світу. Питанням про те, як втілюється концепт у мові, займалось багато вчених (Г.А. Брутян, Р.І. Павільоніс, Г. Ш. Арсланбай, Ю.М. Караулов, О. О. Селіванова, Й. А. Стернін, З. Д. Попова, Г.В. Колшанський, О. С. Потапова, В.І. Постовалова, В.М. Телія, А. А. Бонч-Осмоловська, К. В. Рахіліна та Т. І. Резнікова та ін.). Оскільки кожен носій мови одночасно є і носієм культури, то мовні знаки набувають властивості виконувати функцію знаків культури. Саме тому мова здатна відбивати культурно-національну ментальність його носіїв, «вона формує людину, визначає її поведінку, спосіб життя, світогляд, менталітет, національний характер, ідеологію». [2] Як кожна мова, так і кожна культура має у своєму розпорядженні специфічний апарат символів, характерних для тієї чи іншої культурної спільноти. Таким чином, в нерозривному зв'язку знаходиться мова та мислення, мова та поведінка, мова та культура, мова та людина.

Актуальність нашого дослідження полягає у необхідності вивчення особливостей мовної концептуалізації болю та дискомфортних відчуттів, його значення у формуванні та розвитку менталітету українців та англійців, антропоцентричною спрямованістю сучасної лінгвістики на вивчення та опис

вербалізованих фрагментів світу людини, а також недостатнім освітленням цієї проблеми в існуючих наукових джерелах з опису і аналізу концепту БІЛЬ у названих лінгвокультурах.

Мета розвідки – визначити структуру та обсяг концепту БІЛЬ за ознакою ‘фізичне страждання’ в англійській та українській мовах.

Мета дослідження зумовлює необхідність розв’язання таких завдань:

– схарактеризувати підходи до визначення поняття «концепт» у сучасному мовознавстві;

– дослідити мовне втілення концепту БІЛЬ в англійській та українській мовах;

– визначити перспективи подальших досліджень мовного концепту БІЛЬ.

Матеріалом дослідження слугують 56 дієслів на позначення больових та дискомфортних відчуттів.

Термін «концепт» з’явився у науковій літературі лише в середині ХХ ст., хоча його вживання зафіксоване у 1928 році у статті С. О. Аскольдова «Концепт і слово». Під концептом автор розумів «мисленнєве утворення, яке заміщує нам у процесі мислення невизначену кількість предметів одного і того ж роду». [1, с. 267]

За визначенням Л. Буянової, концепт – це когнітивно-ментальна структура мови, в якій найбільш випукло проявляється етнокультурна специфіка сприйняття світу та принципів світобудови. При визначенні концептів як культурних первісних утворень, що виражають об’єктивний зміст слів та які мають значення, В. І. Карасик стверджує, що вони «трансплюються в різні сфери буття людини, в тому числі сфери понятійного та образного пізнання світу». С. Г. Воркачов виділяє такі основні характеристики лінгвокультурного концепту: 1) багатомірність як наслідок його синтетизму – наявність семантично різних складових; 2) ієрархічність, системна залежність ознак; 3) етноспецифічність [2].

Загальноприйнятим, універсальним є тлумачення цього поняття, запропоноване О. Кубряковою: «Концепт – термін, який слугує для пояснення одиниць ментальних чи психічних ресурсів нашої свідомості; тієї інформаційної структури, яка відображає знання та досвід людини; оперативна змістова одиниця пам’яті, ментального лексикону, концептуальної системи та мови мозку (*lingua mentalis*), усієї картини світу, відображеної в людській психіці» [2].

На думку З. Д. Попової та Й. А. Стерніна, асоціативні зв’язки імені концепту належать сфері вербалізації концепту і не можуть входити в його зміст, а лише відбиваються в мовній формі, дозволяють описати його зміст. [5, с. 21] Вчені дають своє визначення поняттю концепт: «Ми визначаємо концепт як дискретне ментальне утворення, яке є базовою одиницею мисленнєвого коду людини та має відносно впорядкована внутрішню структуру, це є результат пізнавальної (когнітивної) діяльності особистості і суспільства, що несе комплексну, енциклопедичну інформацію про предмет чи інформацію, яка

відтворюється, про її інтерпретацію суспільною свідомістю і відношенню суспільної свідомості до даного явища чи предмета». [5, с. 21]

Одним з найважливіших концептів як в англійській, так і українській мовах є концепт БІЛЬ, що концентрує інформацію про біль, неприємні відчуття.

Досвід переживання і відчуття болю як складного психофізіологічного феномена, а також характеристики його мовної репрезентації представляють особливий інтерес. Вивчення «мови болю» в ракурсі співвідношення між індивідуальним переживанням болю і мовними, тобто принципово узагальненими, соціальними засобами її опису з текстів Е.Гуссерля і Л.Вітгенштейна перейшла у лінгвістичний ракурс, охоплюючи перспективу створення окремого розділу семантичних і функціонально-комунікативних досліджень. [3] Вважається, що відмінності в реакціях на біль, зафіксовані в різних етнічних спільнотах, пояснюються не тим, що їхні представники мають різну чутливість до больових подразників. Справа полягає в тому, що не однаковими є норми поведінки, що стосуються вираження болю. Г.Є.Зборівський відзначав, що біль має етнокультурний вимір: «Люди реагують на біль не тільки як індивіди, але також як італійці, євреї, негри або скандинави» [3].

Для усіх людей звичним та поширеним є відчуття фізичного болю. Проте, осмислюють і кодують його в різних культурах по-різному. Біль може бути описаний як складний механізм з різними взаємопов'язаними фізичних, емоційних і когнітивних компонентів. Складність болю також включає в себе різні аспекти, представлені в різних наукових областях. Наприклад, з медичної точки зору, біль характеризується як «неприємне відчуття, яке передається в мозок за допомогою сенсорних нейронів, де дискомфорт сигналізує реальну або потенційну травму тіла; однак, біль, як правило, більше, ніж відчуття, або фізична усвідомлення болю; вона включає в себе сприйняття, суб'єктивне тлумачення дискомфорту. Сприйняття дає інформацію про місце болю, інтенсивність і дещо про його природу. Різні свідомі і несвідомі реакції як на відчуття так і сприйняття, включаючи емоційну реакцію, додають подальше визначення загальної концепції болю». Н. Зайцева та Ю. Керевичене припускають, що, слідуючи основному принципу лінгвістичної відносності, в якій йдеться про те, що структура мови впливає на спосіб мовця осмислювати свій світ, складність болю повинна бути закодована також в мові [6].

Семантичні зони, що виступають джерелами для лексики болю виявляють значну схожість в досліджених мовах [4, с. 9]. За даними А. А. Бонч-Осмоловської, К. В. Рахіліної та Т. І. Резнікової існує обмежений набір таксономічних класів, з яких можуть запозичатися дієслова болю. Основні джерела вони розділили на 5 груп, а ми будемо використовувати цю класифікацію як базу для нашого дослідження лексичних одиниць. Для добору лексичних одиниць та вибору їх синонімів ми користуємось відповідними онлайн-словниками української та англійської мов [7; 8; 9].

Таким чином, групу 1 утворюють дієслова, пов'язані з ідеєю **горіння**: в українській мові ця область представлена предикатами *горіти* (*Олечка горіла, лоб і руки були такими гарячими, що холодні компреси не допомагали* [8]), *палити* (*Голод рвав його нутро, спрага палила горло* [8]), *пекти* (*Одного разу рана так пекла, що зморений Юрій тільки на ранок заснув* [8]), *тліти*, *згорати*, *пломеніти*, *полум'яніти*, (*спалахуючи*) *палахкотіти*, *палахкотати*, *бурхати*; в англійській – *to burn* (*Her eyes were burning from the smoke* [9]), *to sear*, *to roast*, *to scorch*, *to flare*, *to broil*, *to parch*, *to be ablaze*, *to smolder*;

Група 2 – дієслова, що співвідносяться з ідеєю **знищення або деформації об'єкту**: укр. *різати*, *колоти* (*Вова біг, доки не почало колоти в боці* [8]), *стинати*, *відтинати*, *краяти*, *розрізувати*, *розтинати*, *чикрижити*; англ. *to sting* (*The sun stung his face* [9]), *to prick*, *to bite*, *to needle*, *to pique*, *to poke*, *to wound*;

Групу 3 складають дієслова **звучу**: укр. *нити*, *густити*, *щеміти* (*Все тіло в Миколи боліло й щеміло* [8]), *гудіти*, *скімлити*, *скиглити*, *дзвеніти*, *рипіти*; англ. *to tingle* (*I tingle all over* [9]), *to twitter*, *to whine*, *to whimper*, *to natter*, *to yelp*;

У групу 4 включаються дієслова **руху**: укр. *крутити* (*Учитель не стільки вчив, скільки крутив за вуха та бив по плечах* [8]), *крутитися*, *мутити*; англ. *to churn* (*My insides were churning at the thought of being on stage* [9]), *to convulse*, *to shake*, *to dizzy*.

В порівнянні з одиницями вище описаних класів дієслова групи 5 типологічно рідше стають джерелами больових предикатів. Це предикати, що означають людську поведінку або стан. З частин тіла антропоморфними ознаками можуть наділитись тільки голова, серце і живіт [4, с. 11]: англ. *unhappy - my stomach is unhappy*, *upset – my stomach is upset* [9].

Отже, нами було проаналізовано 56 дієслів, які вербалізують концепт БІЛЬ за ознакою 'фізичне страждання' в англійській та українській мовах. Група 1 є найчисельнішою та становить 19 дієслів, пов'язаних з ідеєю горіння, серед яких 10 українських та 9 англійських. До групи 2 (дієслова, що співвідносяться з ідеєю знищення або деформації об'єкту) ми віднесли 15 слів, 8 – українських, 7 – англійських. За чисельністю вона однакова з групою 3 дієслів звучу, що містить також 15 слів, з яких 8 українською мовою та 7 – англійською. Група 4 складається з 7-ми дієслів звучу, з яких 3 – українських та 4 – англійських. Група 5 складається лише з двох англійських слів та є найменшою серед усіх вищезазначених.

Перспективою нашого дослідження є подальше вивчення концепту БІЛЬ в англійській, українській та французькій мовах та його вираження у лексиці цих мов.

Література

1. Алефиренко Н. Ф. Лингвокультурология: Ценностно-смысловое пространство языка / Н. Ф. Алефиренко. – М. : Флинта : Наука, 2010. – 288 с.

2. Арсланбай Г. Ш. Языковая концептуализация феномена счастья в русской и адыгской лингвокультурах. [Електронний ресурс] / Г. Ш. Арсланбай. – Режим доступу: <http://cheloveknauka.com/yazykovaya-kontseptualizatsiya-fenomena-schastya-v-russkoy-i-adygskoy-lingvokulturah#ixzz4bCDK5umT>

3. Борисов О. О. Концептуально-семантичні особливості вираження емоційного концепту «страх» засобами сучасної англійської мови. [Електронний ресурс] / О. О. Борисов – Режим доступу: <http://www.bestreferat.ru/referat-209710.html>

4. Брицын В. М. Концепт БОЛЬ в типологическом освещении / ред. В. М. Брицын, Е. В. Рахилина, Т. И. Резникова, Г. М. Яворская. – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2009. – 424 с.

5. Попова З.Д. Очерки по когнитивной лингвистике / Попова З.Д., Стернин И.А. – Воронеж: Истоки, 2002. – 192 с.

6. J. Kereviciene. Conceptual structure of pain in Lithuanian and English [Електронний ресурс] / J. Kereviciene, N. Zaiceva. – Режим доступу: <http://www.cpe.vgtu.lt/index.php/cpe/article/viewFile/262/pdf>

7. Словник синонімів [Електронний ресурс] / Режим доступу: https://ukrainskamova.com/publ/slovník_sinonimiv

8. Словник української мови [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://sum.in.ua/s/ghority>

9. Synonym dictionary [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.thesaurus.com/browse/>

Соловей О. Д.

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ВЖИВАННЯ УКРАЇНІЗМІВ У СУЧАСНІЙ БРИТАНСЬКІЙ ТА КАНАДСЬКІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Статтю присвячено дослідженню українізмів та особливостей їхнього вживання у британській та канадській англійській мові. Відомо, що основною функцією запозичень українського походження в англійській мові є номінативна функція. Унаслідок порівняльного аналізу двох романів у двох варіантах англійської мови, було виявлено, що серед українських лексичних елементів можна виділити кілька семантичних груп: історична лексика, побутова лексика, економічна й політична лексика, топоніми.

Ключові слова: запозичення, українізм, порівняльний аналіз, британський варіант англійської мови, канадський варіант англійської мови.

The article studies Ukrainianisms and their usage peculiarities in British and Canadian English. The main function of borrowings of Ukrainian origin in the English language is known to be nominative. The comparative analysis of two novels in two variants of English showed that there are several semantic groups among the

УДК 81+82:811.11+811.13
ББК 81+83

Наукове видання

STUDIA PHILOLOGICA

Збірник
наукових студентських праць

ВИПУСК 1

The Collection of Students' Scientific Works

ISSUE 1

Формат 60x84^{1/16}.
Папір офсетний. Друк ризографічний.
Гарнітура Times New Roman.
Ум. др. арк. 17 Наклад 100.

Редакційно-видавничий відділ
Рівненського державного гуманітарного університету
м. Рівне, 33000, вул. Ст. Бандери, 12,
тел.: (0362) 26-48-83

Друк: ТМ «Доцент»,
м. Рівне, 33000, вул. Соборна, 17,
тел.: (0362) 45-44-45